

Sygn. akt V CZ 15/06

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2006 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący)

SSN Barbara Myszka (sprawozdawca)

SSN Dariusz Zawistowski

w sprawie z powództwa K.B.

przeciwko Skarbowi Państwa - Państwowemu Gospodarstwu Leśnemu -

Nadleśnictwu [...]

o wydanie nieruchomości,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 19 kwietnia 2006 r.,

zażalenia powoda na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 5 grudnia 2005 r., sygn. akt [...],

uchyla zaskarżone postanowienie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 5 grudnia 2005 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powoda od wyroku tego Sądu z dnia 15 lipca 2005 r., uznając ją za niedopuszczalną z tej przyczyny, że prawidłowo oznaczona wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż pięćdziesiąt tysięcy złotych (*art. 398² § 1 k.p.c.*). Podkreślił, że powód wprawdzie oznaczył wartość zaskarżenia kasacyjnego kwotą 282 430 zł, jednak tak określona wartość nie ma wiążącego charakteru. Sąd, do którego wniesiono skargę kasacyjną, jest bowiem zobowiązany do kontroli jej dopuszczalności, w związku z czym może z urzędu sprawdzić podaną wartość przedmiotu zaskarżenia. Ocena dopuszczalności skargi kasacyjnej nie jest przy tym ograniczona żadnym terminem. Powód dochodził wydania nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego, wobec czego podstawę oznaczenia zarówno wartości przedmiotu sporu, jak i wartości przedmiotu zaskarżenia stanowią, zdaniem Sądu Apelacyjnego, przepisy art. 6 i 7 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (*jedn. tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 9, poz. 88 ze zm. – dalej: „u.k.s.c.1967”*), które w odnośnym zakresie uzupełniają przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Wartością tą jest zatem suma odpowiadająca trzymiesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od nieruchomości objętej żądaniem pozwu. Powód określił miesięczny czynsz dzierżawy na kwotę 570 zł, wobec czego za wartość przedmiotu zaskarżenia należy uznać kwotę 1 710 zł. Sąd Apelacyjny podkreślił, że dodatkowym argumentem na rzecz takiego stanowiska jest regulacja zawarta w art. 126 pkt 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (*Dz. U. Nr 167, poz. 1398 – dalej: „u.k.s.c.2005”*), która wejdzie w życie z dniem 2 marca 2006 r. Przepis ten bowiem wprowadza do kodeksu postępowania cywilnego nowy art. 23², zgodnie z którym w sprawach o wydanie nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego lub na podstawie tytułu innego niż najem lub dzierżawa wartość przedmiotu sporu oblicza się przyjmując, stosownie do rodzaju nieruchomości i sposobu korzystania z niej, podaną przez powoda sumę odpowiadającą trzymiesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od danego rodzaju nieruchomości.

W zażaleniu powód zarzucił Sądowi Apelacyjnemu naruszenie przepisów art. 23, 328 § 2, 398² § 1 i 398⁶ § 2 k.p.c. oraz art. 7 u.k.s.c.1967 przez błędne przyjęcie, że w niniejszej sprawie podstawę określenia wartości przedmiotu sporu, a w ślad za tym wartości przedmiotu zaskarżenia stanowią przepisy art. 7 u.k.s.c.1967 lub art. 23 k.p.c., a tym samym, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 1 710 zł, podczas gdy prawidłowo oznaczona wartość zarówno przedmiotu sporu, jak i przedmiotu zaskarżenia wynosi 282 430 zł. W konkluzji żalący wnosił o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Żalący – dochodząc wydania mu bliżej określonych nieruchomości jako posiadanych przez Skarb Państwa bez tytułu prawnego – oznaczył w pozwie wartość przedmiotu sporu kwotą 282 430 zł i tak oznaczona wartość nie została przez stronę pozwaną zakwestionowana ani nie podlegała sprawdzeniu przez Sąd Okręgowy z urzędu w trybie art. 25 § 1 k.p.c. (*k. 2 i k. 21*). Zaskarżając wyrok Sądu Okręgowego w całości, żalący w złożonej apelacji oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia kwotą 282 430 zł (*k. 74*). Tą samą kwotą oznaczył następnie wartość przedmiotu zaskarżenia w złożonej skardze kasacyjnej (*k. 124*). Równocześnie – kierując się treścią art. 7 u.k.s.c.1967 – wskazał, że miesięczny czynsz dzierżawy nieruchomości objętych sporem wynosi 570 zł, a należny wpis – 136, 80 zł (*tj. 570 zł x 3 = 1 710 zł; cały wpis, tj. 8 % = 136, 80 zł*) i w takiej wysokości uiścił wpis zarówno od pozwu, jak i od apelacji (*k. 16 i k. 91*).

Kwestionując prawidłowość oznaczenia wartości przedmiotu zaskarżenia w złożonej przez żalącego skardze kasacyjnej, Sąd Apelacyjny – jak trafnie podniesiono w zażaleniu – naruszył przepisy postępowania, w tym powołane przez żalącego przepisy art. 23 k.p.c. oraz art. 7 u.k.s.c.1967.

Zgodnie z art. 19 § 2 k.p.c. w sprawach majątkowych powód obowiązany jest oznaczyć w pozwie kwotą pieniężną wartość przedmiotu sporu z uwzględnieniem postanowień zawartych w art. 20 – 24 k.p.c. Przed dniem 2 marca 2006 r. wśród wskazanych przepisów nie było przepisu regulującego sposób oznaczenia wartości przedmiotu sporu w sprawach o wydanie nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego lub na podstawie tytułu innego aniżeli najem lub dzierżawa. Przepis art.

23 k.p.c. dotyczył bowiem spraw o wydanie przedmiotu najmu lub dzierżawy, a powołany przez Sąd Apelacyjny przepis art. 7 u.k.s.c.1967 – wbrew odmiennym zapatrywaniom tego Sądu – nie był przydatny do oznaczenia wartości przedmiotu sporu, ponieważ nie określał sposobu oznaczenia tej wartości, a jedynie podstawę obliczenia wpisu. Wynikało to wyraźnie z jego treści, art. 7 u.k.s.c.1967 stanowił bowiem, że „w sprawach o wydanie nieruchomości posiadanej bez tytułu prawnego lub na podstawie tytułu innego aniżeli najem lub dzierżawa za podstawę obliczenia wpisu przyjmuje się, stosownie do rodzaju nieruchomości i sposobu korzystania z niej, sumę odpowiadającą 3 – miesięcznemu czynszowi najmu lub dzierżawy należnemu od danego rodzaju nieruchomości”. Przepis określający sposób ustalenia podstawy obliczenia wpisu nie mógł być natomiast uznany za uzupełnienie kodeksowej regulacji problematyki wartości przedmiotu sporu (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 sierpnia 1997 r., I CZ 87/97, OSNC 1998, nr 1, poz. 15*). Świadczy o tym zresztą fakt wprowadzenia przez ustawodawcę z dniem 2 marca 2006 r. do kodeksu postępowania cywilnego nowego art. 23², regulującego sposób obliczania wartości przedmiotu sporu w sprawach, o których była mowa w art. 7 u.k.s.c.1967.

W tym stanie rzeczy, skoro oznaczona przez żalącego na kwotę 282 430 zł wartość przedmiotu sporu nie została zakwestionowana ani przez stronę pozwaną, ani przez Sąd Okręgowy w trybie art. 25 k.p.c., a żalący każdorazowo zaskarżał wydane w sprawie wyroki w całości, trzeba przyjąć, że w skardze kasacyjnej prawidłowo oznaczył wartość przedmiotu zaskarżenia. Wartość ta natomiast przewyższa wskazany w art. 398² § 1 k.p.c. dolny próg, od którego uzależniona została dopuszczalność skargi kasacyjnej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁵ § 1 zdanie pierwsze w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. uchylił zaskarżone postanowienie.